

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

עג.

עין משפט
נר מצוה

(א) [בכרתו יע. וט"ז].
 (ב) [נשי' תוס' גיטין ל' ד"ה
 כ"ה ומוס' לעיל סד' ד"ה
 מה שפי' א] [לעיל ל'
 חולין פד: ד] [לעיל סה.
 וט"ז]. (ג) והיא שעתא
 אחולי דקא ממלי גביהו
 פ"ג רש"י, (ד) [נשי' תוס'
 לעיל ל' ומוס' חולין פד: ד].
 (ה) [מגיה ש"ס דפוס אמ"ד
 שלחו די למחוק הך דפוס
 שיבשאו וכחזו תחתיו
 בכרות ה: וזכאת הערוך
 ערך שש מצ"ל ר"ה וזו].

כרשום מוכר. אם קיבל עליו מוכר אחריות הדך: **מוסר.** דאין כאן מלוה עד שתמכר וכל מה שנמכר ציוקר של בעלים הראשונים הוא: **כרשום לוקח אסור.** דמהשתא מלוה הוא גביה ויהיב ליה טופיינא מדמיה כרבייתא: **סגס לי.** ואוכלס כאן ואני אעלה לך לזמן פלוני מפירות שיש לי סס: יש לו סס מוסר. דמהשתא אוקמיניהו כרשומיה. ואע"ג דלא משך סאה כסאה לאו רבית קלוזה היא אלא אבק רבית דרבנן ובי יש לו לא גזור: **אין לו כזאופו מקוס אסור.** דכשכר המתנתו נתן לו זה במקוס היוקר: **והחמרים מעלים במקוס היוקר**

כמקוס הוול ואין חוששין. החמרים המשתכרים בתצואה ומציאים ממקוס הוול למקוס היוקר מותר להם ליקח מעות מצעלי בתים שעירים במקוס היוקר ע"מ ליתן להם לזמן פלוני הפירות כשער מקוס הוול ואין חוששין שיהא רבית שכר המתנת מעות כדמפרש ואולי: **מ"ט רב פפא אמר ניחא להו דמגלו להו פרעא.** שעל ידי מעותיו של זה הם ניכרים סוחרים ומכירים אותם בעלי בתים של מקוס הוול ונותנין להם כהקפה ומשתכרים אכלס ואפילו לא היה זה ממתין להם שום זמן אלא להביא לו מיד נוח להם לטרות ולהיות שלוחים לקבל עליהם אחריות הדך על כך: **דמוזלי גבייהו.** בני מקוס הוול כששומעין שאין אלו משתכרין זה מוזלי גבייהו כלי שלא ימסכו ידיהם מלהרגיל אכלס: **סגרא חדסא.** תגר שאינו ניכר עדיין.

הגהות הגר"א

[א] גבי' מאי בינייהו. מ"ב הרא"ש ל"ג מאי בינייהו וכחז' ב"י דלא פליגי וכן משמע ברמב"ם שהשמיטת כל ז' ז' [ב] רש"י ד"ה תגר' דמלא. למ"ד כ"ו. מ"ב וי"ק פ"י להיך ומ"מ אין ג"מ לבי' לפי פ"י ב"י דלא פליגי: [ג] תוס' ד"ה מלא. ור"ח פ"י כ"ו. מ"ב אכל' ג"י פ"י בשם ר"ח שנתן להם שכר ממלא אלא שהם מקבלים אחריות הדך (ועמ"ש רבינו צ"ח ס"י קע"ג ס"ק ל"ד): [ד] שם ד"ה כחז' ר"ח גי' כ"ו. מ"ב אכל' הגמ"ס מפרש שקונה עגל קטן ומנחו כ"ו:

[א] למאן דאמר דמגלו להו תרעא איכא למ"ד דמוזלי גבייהו ליכא דכיון דאינו ניכר להם אין מאמניים צדכריו שהוא נותנם במקומו בזול ולא מוזלי גביה: **כסורא אונן ארבע.** גריוו צוזא: **ככפרי.** שם מקוס: **אונן שיסא.** אונן שישא. גריוו צוזא: **ונשקול שיסא.** כיון דמקבל עליה אונסא דאורחא אין כאן רבית ואפילו לא קיבל עליה אונסא דאורחא קמני החמרים מעלים במקוס היוקר כמקוס הוול: **מחו לעשום בגרוטאופו קן.** כשאר פרגמטיא כגון שכרי זהב וכסף ושאר מיני מתכות מי אמרינן תצואה דמדי דשכיח הוא דאולי ואתו כל שעתא אמרינן ניחא להו דמגלו תרעא אי גבייהו אכל' שאר פרגמטיא ליכא גילוי תרעא ולא אחולי גבייהו דמי שמכר לו עכשיו לא ימכור לו למחר ופרגמטיא שלקח היום אינו לוקח למחר: **פרדיסא.** לקנות יין מן הכרם צדמים פחותים כל פירות שנה זו צדק וכן ולקוחין אחר שהן צוסר או סומדן אכל' עדיין לא הגיע לזיכור: **רב אסר.** דמשום הקדמת מעות לזמן הבציר קמוזלי גביה והוי אגר נטר ליה: **כיון דהוי ציה סיוסא.** פעמים שיש קלקול בכרם כגון צד או גשמים או קרח ומפסקיד הכל ומקבל עליו כל ספיקי הפסד לא מיחזי כאגר נטר ליה. מיהא נראה צעני דבר חרטה כמו קדושין (דף מ:): **תוהא על הראשונות: ומודה רב צבורי.** מקוס שצולרין כרמים צשורים צעגלה ומוליכין את העגלה בין שורות הכרמים ומתקלקלין רגלי השורים בקלחי שרשים שצקרקע והפסדן רב: **שצשי שיבשא.** בעלי בתים המלוים תצואה לאריסין לזרע ומשלמין להם לגורן תצואה חדשה: **סיעו צגופא דארעא.** צחריש וצקציר מעט: **הויא כהלוה.** סאה צסאה: **מנטרי צאגי.** שומרי הקמות עד הקציר: **הפוכו צדי.** סיעו את בני הצקעה צדישת תצואה צגורן צהולכה וצבצאה סיעא פורתא לפי שצציל שאתם

ברשות מוכר מותר ברשות לוקח אסור בהמולך פירות במקום למקום מצאו חבריו ואמר לו תנם לי ואני אעלה לך פירות שיש לי באותו מקום אם יש לו פירות באותו מקום מותר ואם לאו אסור והחמרין מעלים במקום היוקר כבמקום הוול ואינן חוששין מאי מעמא רב פפא אמר ניחא להו דמגלו להו תרעא רב אחא בריה דרב איקא אמר ניחא להו דמוזלי גבייהו ואי מאי בינייהו איכא בינייהו תגרא חדתא דכסורא אזלי ארבעה ארבעה בכפרי אזלי שיתא שיתא יהיב רב זוזי לחמרי וקביל עליה אונסא דאורחא ושקיל מינייהו חמשה ונשקול שיתא^(א) אדם חשוב שאני בעא מיניה ר' אסי מר' יוחנן מהו לעשות בגרוטאות כן בבל' פשתן ו'לא הניחו רבי איכא דאמרי ביקש רבי לעשות בגרוטאות כן ולא הניחו ר' ישמעאל בר' יוסי פרדיסא^(ב) רב י'אסר ושמואל שרי רב אסר כיון דלקמיה שויא טפי מיתחזי כי אגר נטר ליה ושמואל שרי כיון דהוי ביה תיוהא לא מיחזי כי אגר נטר ליה אמר רב שימי בר חייא ו'מוודי רב^(ג) בתורי דנפיש פסידייהו אמר להו שמואל להנהו דשבשי שבשא^(ד) הפוכו בארעא כי היכי דקני לכו גופא דארעא ואי לא הויא לכו כהלואה ואסור אמר להו רבא להנהו דמונטרי באגי פוקי הפוכו בבי דרי כי היכי דלא תשתלם שכירות דידכו עד ההיא שעתא^(ה) דשכירות אינה משתלמת אלא בסוף^(ו) וההיא שעתא אוזולי דקא מוזלי גבייכו אמרו ליה רבנן לרבא קא אכיל מר רבית דכולי עלמא שקלי ארבעה ומסלקי לאריסא בניסן מר נטר להו עד אייר ושקיל שיתא^(ז) אמר להו אתון קא עבדיתון שלא כדון ארעא לאריס משתעבדו אי אתון מסלקיתו להו בניסן מפסידתו להו בכמה אנא נטרנא להו עד אייר ומרווחנא להו בכמה רב

ברשות מוכר מותר. וכגון שנתן לו שכר עמלו ומוזנו שלא יהא טורח לו בשכר הלואה ור"ח א"כ מאי קמ"ל וי"ל דסיפא אינטרין ליה צרשות לוקח אסור דס"ד ללא מיחזי כרביית כיון שהוא מוכר במקום היוקר כמו שהוא נותן לו כאן במקום הוול: **החמרים מעלים במקום היוקר** כבמקום הוול. פירש צקונטרס אפילו אחריות הדך צהליכה וצחורה על החמרים ואי אפשר לומר כן ולעיל (דף סה.) גבי טרשא דרב חמא פ"י צקונטרס גופיה שהיה אחריות ההליכה על רב חמא אע"ג דהו שצקי להו מיכסא ונקטי להו שוקא ואפילו היה שם אחריות עליהם של מקבליים יש להתיר שם יותר מכאן דכשכר דשצקי להו מיכסא ונקטי להו שוקא ואלו יומר מצמורות אחרות הויא שויא טפי והו זכני לה ציוקר אכל' כאן מה שהיו ניכרים סוחרים ע"י המעות ומגלו להו תרעא כך היה נעשה להם צמעות אחרים וכל לזין כמו כן משתכרים ועוד דפריך צסמוך דארב דשקיל חמשא צסורא ומקבל אונסא דאורחא ונשקול שיתא ואלו פריך לא ליקביל אונסא דאורחא אלא נראה דאחריות הדך צחורתס עם התצואה ממקוס הוול היה על צעה צ' והחמרים היו משתכרין צמעות צהליכה ממקוס היוקר למקוס הוול צשום סחורה ואי לאו טעמא דמגלו להו תרעא או מוזלי גבייהו הוה אסור דכשכר הלואה של הליכה היו טורחין להם צחורה:

מאי מעמא ניחא דהו דמנצי דהו **תרעא.** לא הי"מ למימר כגון דיהבי להו שכר עמלם כדפ"י צרשות מוכר מותר כי זה לא היה שום חידוש [א] ור"ח פ"י דלפילו שכירות החמרים נותן צעה צ' לחמרים ומ"מ נראה דמודה דלא יהיב שכר עמלם דאי יהיב לא הוה נרץ כלל לטעמא דגלויי תרעא ואחולי גבייהו ומה שדחק ר"ח לומר שנתן שכר החמרי לפי שדומה לו שכר מועט גלוי תרעא וצחנס דחק דהקילו חכמים צרביית דרבנן כמו לעיל (דף סט.) ריש עגלא לפטומא:

ניחא דהו דמנצי דהו **תרעא.** פירש צקונטרס ע"י מעות צצידס ניכרים סוחרים ומקיפין להם סחורות אחרות וקסה דקאמר איכא צינייהו תגר' דמלא וליפירושו איכא צינייהו נמי תגר' ישן דטעמא דמגלו להו תרעא ליכא שהרי ניכרים הם מימי קדם ונראה כפ"י ר"ח דפירש דטעמא דמגלו להו תרעא שבעלי בתים המלוים מגלים להם שערי היוקר שפעמים צעוד שהולכים החמרים למקוס הוול וחורין מתייקרין כאן ובעלי בתים מודיעין להם ומסייעין להם למכור: **בתורי דנפיש פסידייהו.** [א] ר"ח גרים צתורי ופ"י שמוכר עגלים קטנים ולדות עדרו אשר יולדו לו צשנה זאת ומודה רב צהו דשרי שרגילות הרצה שמפילות והוה הקלקול יותר מתוהא של פרדס^(א): **ד'שבשי שיבשא.** פ"י צקונטרס בעלי בתים המלוים תצואה לאריסין לזרע ומשלמין להן לגורן תצואה חדשה ולא אשכתן צשום דוכתא שקורין זה שיבשי ושיבשי היינו זמורות שמתרגס (צראשית מ) שלשה שריגים תלת שיבשין וכן (צכרות דף ה:): [דלא יהיב מר שיבשא לאריסא]^(ב) [וצן שיבשאת מאריסא] ור"ח פירש שנתנין מעות לצעל הזמורות צכך וכך המשיי והם שויים יותר צשעת שזמר הכרמים וליכא תוהא צזמורות כמו צפירי ולכן מנרין שמואל להפוכי צארעא:

קבא א מ"י פ"ע מהל' מלוה ולוה הלכה ט סגס לאזין קלג קלו טוש"ע י"ד ס"י קעג ספ"י טו: **קבב** ב מ"י שם טוש"ע שם ספ"י י: **קבג** ג ד ה ו מ"י שם ספ"י טו ועיין צב"י: **צהשגות** וצמ"מ טוש"ע שם ספ"י טו ועיין צב"י: **קבד** ד מ"י שם פ"ח הל' ה ועיין צהשגות וצמ"מ סגס שם טוש"ע י"ד שם ספ"י יד: **קבה** ה מ"י וסגס שם טוש"ע שם וצפ"י המוס' ועי"ש: **קבו** ו מ"י שם הל' ו טוש"ע שם ספ"י יא: **קבז** ז מ"י שם הל' ז טוש"ע שם ספ"י יב: **קבח** ח מ"י שם הל' ח סגס שם טוש"ע

מוסף רש"י

אדם חשוב שאני. יש לו להחמיר על עצמו יותר ומוס' (יב) לפי שלמדים הימנו (בחוברת יב). שהרואה אותו שהוא מקבל עומד ומיקל יותר (שבת יא.)

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

רב מרי בר רחא. צימי רבא היה כדמשמע הכא וצפרק מי שמט (צ"ב דף קמט. ושם ד"ה רב) וצפרק החולץ (וינמות דף מה: ושם ד"ה רבא) לא גרס רב אכשריה לרב מרי בר רחל אלא רבא והיה צנו של איסור גיורא ועוד מצינו אחר צנו של רבא כדאמר צימי שהשתיך (שבת דף קנד. ושם ד"ה ואמר) רבא אצוה לרב מרי בר רחל:

נמר שתא שקבא אגרי ביתא. פי' צקונטרס אגר שנה הבאה ותימה למה לא המתין עד סוף השנה דשכירות אינה משתלמת אלא לצפוף ושמה היה מנהגם ליתן השכירות צפוף כל חדש וכן משמע צמתינן לעיל (דף קסג.) גבי מריבס על השכר אי נמי נטר שמה היינו (שכירות של) שנה שניה ומיהו קשה למה לא ינכה לו מחצו ושמה צנוח היה מן הנכרי שיפרע לו או להראות שהוא נותן לו שכר שלא יהיה נראה כיושב בשכר הלוואה ו"ת מכה דינא דבר מנראה היה לו לרב מרי להוציא מיד רבא כדאמרין לעיל (דף קסג.) מאי משכנתא דשכונא גביה (י) והא דאמרין לקמן (דף קסג.) דזן מן הנכרי לית ציה משום דינא דבר מנראה היינו משום דמצי אמר ליה אריא אצרחי ממנרך אבל הכא רב מרי שלא היה לו בית אלא בית הנכרי לא שייך האי טעמא ואדרבה הפסיד שכל זמן שלא קנאו רבא היה דר צו רב מרי בצביל רביית וי"ל דרב מרי לא היה רואה לקנותו (י).

דסתם משכנתא שתא. ולא היה מצינו כדאמרין לעיל (דף קסג.) דאמרין לקמן (דף קסג.) דזן מן הנכרי לית ציה משום דינא דבר מנראה היינו משום דמצי אמר ליה אריא אצרחי ממנרך אבל הכא רב מרי שלא היה לו בית אלא בית הנכרי לא שייך האי טעמא ואדרבה הפסיד שכל זמן שלא קנאו רבא היה דר צו רב מרי בצביל רביית וי"ל דרב מרי לא היה רואה לקנותו (י). ולא היה מצינו כדאמרין לעיל (דף קסג.) דאמרין לקמן (דף קסג.) דזן מן הנכרי לית ציה משום דינא דבר מנראה היינו משום דמצי אמר ליה אריא אצרחי ממנרך אבל הכא רב מרי שלא היה לו בית אלא בית הנכרי לא שייך האי טעמא ואדרבה הפסיד שכל זמן שלא קנאו רבא היה דר צו רב מרי בצביל רביית וי"ל דרב מרי לא היה רואה לקנותו (י).

לעוי רשי
קונטרסא"ה [קונטרסא"ה]
הכל ארי.
רייטורין [רייטורין]
מורכב (בגרמניה).

מורס רשי
אסמכתא. הנתנת גומא
שארס מנתינת את תפיר
למנן עליו שאם לא יקיים
מנאו יתן ידן וכן (מילך מה)
היינו דבר דאזני נותן לו
מדעמו אלא סומך על דבר
שאינו, דספור שהוא יוכל
לנאח ופעמים שנתנת אלו
(טוהדורן ד:) המנתינת
לחצירו דבר על מנת שיפעה
דבר לעמיר וסומך לנאו
בשעת המנא שיכל לקיים
הדבר כשיעיר זמן וכשיעיר
המנן יאמס ולא יוכל לקיים
(דשב"ס ב"ב קסח.) לא
קניא. ואזני נתפס במנאו
ולא יספיד בך (שם.) אם
אוביר. אעפשה בורה, ולא
אעביד. ולא אעשה כה
פטולה הלאה לא (לקמן
, דפ.

השתא נישקבא מר אגרי ביתא. משמע דיכול אדם למכור מנה שהשכיר ציד אחרים וכן משמע צפרק האומר משקלי (ערכין דף כה.) ושם ד"ה ה"ק) דאם הקדיש המשכיר את הבית אין השוכר רשאי לדור בו יותר ואם דר בו מעל וקשה דאמר צפרק א"ע"פ (כמוצות דף נט: ושם ד"ה שדה) וצפרק בתרא דנדרים (דף פג.) בית שמשכנתי לך לכשאפדנו ממך תיקדוש קדשה משמע שכל זמן שהיא ממושכנת אינו יכול להקדיש וי"ל דמה שיתר על החוב יכול להקדיש ולמכור אבל גובה מחילה חובו ומה שאין יכול לדור בו לפי שהקדש מעורב צו ומכור הבית וקח זה שכר שנתן: **ושפכי** ליה שפי. אין זה רצית מאחרת שלא היו מוכרים שנותנין בצביל מעותיו שהיו בטלנין אללס כדפירש צקונטרס ולא דמי להלווה ודר בחצירו שצריך להעלות לו שכר (לעיל דף קד:) א"ע"פ שאינו אומר שיהא דר בצביל צנוח מעותיו דשאני התם שדעתיין חייב לו: **משתעבדי** בהו שפי. [א] אית ספרים דלא גרסי טפי שלצפוף היו מחזירים להם מעות הכרגא שנותנין בצבורם וכל מה שהיו משעבדין בהן היה בשכר הלוואה: **אפרותא** דוולשפא. הכא משמע שהיה שם מקום הוול ובהמכר פירות (ב"ב דף קמ.) משמע שהיו מוליכין שם היינות כדי למוכרן צוקר וי"ל שהיתה עומדת צין מדינה שהיה שם יין לרוב וצין מדינה שלא היה נמלא שם יין והיו מציאים שם ממקום הוול וצאים ממקום היוקר שם לקנות:

רב מרי בר רחל משכן ליה ההוא נכרי ביתא הדר ובנה לרבא נטר תריסר ירחי שתא שקל אגרי ביתא * אמטי ליה לרבא אמר ליה האי דלא אמטאי למר אגרי ביתא עד האידנא * דסתם משכנתא שתא * אי בעי נכרי לסלקי לא הוה מצי מסלק לי השתא לשקול מר אגרי ביתא א"ל אי הוה ידענא דהוה ממושכן ליה למר לא הוה זביננא ליה * השתא כדיניהם עבדינן לך כל אימת דלא מסלקי בווזי לא שקיל אגרי ביתא אנא נמי לא שקילנא מיןך אגרי ביתא עד דמסלקנא לך בווזי אמר ליה רבא מברניש לרב אשי חזי מר רבנן דקא אכלי רביתא דיהבי זוזי אחמרא בתשרי ומבחרי לה בשבת אמר ליה * אינאו נמי אחמרא קא יהבי אחלא לא קא יהבי מעיקרא דחמרא חמרא דחלא חלא ההיא שעתא הוא דקמבחרי רבינא הוה יהיב זוזי לבני אקרא דשנוותא ושפכי ליה טפי כופיתא אתא לקמיה דרב אשי אמר ליה מי שרי אמר ליה אין אחולי הוא דקא מחלי גבך אמר ליה הא ארעא לאו דידהו היא אמר ליה ארעא לטסקא משעבדא וזמלכא אמר מאן דיהיב טסקא ליכול ארעא אמר ליה רב פפא לרבא חזי מר הני רבנן דיהבי זוזי אכרגא דאינשי ומשעבדי בהו טפי אמר ליה * השתא איכו שכיבא לא אמרי לכו הא מילתא * הכי אמר רב ששת מוהרקייהו דהני בטפסא דמלכא מנח ומלכא אמר מאן דלא יהיב כרגא לשתעביד למאן דיהיב כרגא רב סעורם אחוה דרבא הוה תקיף אינשי דלא מעלו ומעייל להו בגוהרקא דרבא אמר ליה רבא שפיר קא עבדת דתנינא יראית שאינו נוהג כשורה מנין שאתה רשאי להשתעבד בו תלמוד לומר * לעולם בהם תעבודו ובאחיכם * (ב) יכול אפילו נוהג כשורה * ת"ל * ובאחיכם בני ישראל איש באחיו וגו' אמר רב חמא האי מאן דיהיב זוזי לחבריה למיזבן ליה חמרא ופשע ולא זבין ליה משלם ליה כדקא אזיל אפרותא דזולשפט אמר אמימר אמריתא לשמעתיא קמיה דרב זביד מנהרדעא אמר כי קאמר רב חמא הני מילי ביין סתם אבל ביין זה לא מי יימר דמוזבני ליה ניהלית רב אשי אמר * אפי' יין סתם נמי לא מאי טעמא אסמכתא היא * ואסמכתא לא קניא ולרב אשי מאי שנא מהא * דתנן אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא התם בידו הכא

רב מרי בר רחל צמ שמואל הוה ונשצית ונשאה נכרי ונתגריי ושמיה איסור גיורא ורב מרי הורמו שלא צקדושה ולידתו צקדושה ומחמת כבודו תלאוהו על שם אמו: **הדר**. נכרי וצנה לרבא: **נער שפא**. המתין רב מרי שנה שלימה: **שקל אגרי ביתא**. הא דלא הבאה ואמטי ליה לרבא: **הא דלא אמטאי**. הבאתי: **לא שקילנא אגרי ביתא**. עד שאכופ את הנכרי לשלם לך מעותיך ואין זו רצית דהא רבא לא מיחייב מידי אלא נכרי: **ומבחרי ליה בטנא**. נוטלין יין טוב ואי הוה שקלי ליה מתשרי דלמא הוה ממתיך ואשתכח דמשום דלקדימו מעות בתשרי ועדיין לא יאל השער קיבל עליו המוכר אחריות. ולא דמי להווא דלעיל (דף קצג:) דיש לו חטין לפי שהיין רגיל להמתין ושמה (י) כולו החמין: **מעיקרא**. משעה שלקחו: **דחמרא חמרא דחלא חלא**. קלקולו בתוכו הוא אלא שאינו ניכר ויין המקולקל לא לקח הימנו: **לנני אקרא דשנווא**. שנותא שם הנכר. אקרא קונטרסא"ה בלע"ז. יושבים על שפת אורנו נהר ויהיב לכו רבינא זוזי לפני הבציר לתת לו היין צעת הבציר כשער היואל: **ושפכי ליה טפי כופיתא**. מדעתם שלא בתנאי: **אחולי קמחי גבך**. הואיל ולא פסקת עממם ומדעתם נותנים לך ואין מוכרים לומר בשכר מעותיך שהיו צטילות אכלנו מתנה בעלמא היא: **והא ארעא לאו דידהו היא**. אלא שהיו עשירים וראין צני אדם שהניחו שדותיהם וצברו ואין נותנים מס הקרקע למלך והם נוטלים השדות והכרמים ופורעין מס למלך ושמה היין שאני לוקח מהם גזל הוא צידי * דקרקע אינה נגזלת והרי היא של צעלים ופירות גזל: **טסקא**. מס של קרקע: **כרגא**. כסף גולגלמא שהיו כל היהודים כל אחד נותן כסף גולגלמא למלך: **מוהרקייהו**. חותם עבדות שלהם: **בטפסא**. בארגו של מלך מונח והרי כולם עבדים לו דדינא דמלכותא דינא: **סקיף**. כופה: **גוהרקא**. עגלה מוכנת למרכבת אדם ובלשון אשכנז רייטוויין: **בסס פעזודו** וצאחיס. נמי תעזודו: **למיוצן ליה חמרא**. לקנות לו יין בזמן הבציר ומשלם לו יין לפי דמים קלים שקוינן אותו: **אפרותא דזולשפט**. שם המקום שהיין ניקח ונמכר לשם לרוב הלוקחין יין צימות הבציר: **אסמכתא** היא. אפילו הבטיחו ואמר אם איני קונה לך אפרע משלי אין זו אלא אסמכתא הואיל ולא קנו גבי מקבל שדה ממכירו למחאה והוצירה שלא חרשה ולא זרעה שמיין אותה כמה היתה ראויה לעשות ונותן לו שכן כתב לו מתחילה אם אוביר כו' צפרק המקבל (לקמן דף קד.) אלמא כיון דאפסדיה צככי ולא סמך לכו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו: **לאו**

לעשות ונותן לו שכן כתב לו מתחילה אם אוביר כו' צפרק המקבל (לקמן דף קד.) אלמא כיון דאפסדיה צככי ולא סמך לכו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו: **לאו**

(א) [לעיל סמ"ג.] (ב) [וינמות מ"ג.] (ג) [לעיל סו. וש"ג.] (ד) [לקמן קד. קט"ג.] (ה) [ס"א ש"ג.] (ו) [בס"א:] (ז) ועליה, (ז) ר"מ מ"ג, (ח) נ"ג מוס' צ"ב כ"א: ד"ה מתיקין.]

תורה אור השלם
1 והתחלתם אתם לבניכם אהריכם לרשת אהיה לעלם בדם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך:
ויקרא בה מו

הגהות הב"ח
(א) נ"ג וצאחיס בני ישראל יכול אפי' נוהג כשורה: (ב) תוס' ד"ה נער וכו' דשכונא גביה למאי נפקא מינה לדינא דבר מצרא והא דלמני:

גליון הש"ס
נ"ג אפטי ליה לרבא. עיין צ"ב דף כ"א ע"ב מוס' ד"ה ממתיקין ועיין במצוות דף נ"ג ע"ב מוס' ד"ה שדה: שם ת"ל ובאחיכם. עיין סוטה דף ג ע"ב מוס' ד"ה כתיב נמי: רש"י ד"ה והא ארעא וכו' דקרקע אינה נגזלת. עיין משנת הריב"ש ס"י רע"ג:

הגהות הגר"א
[א] תוס' ד"ה משמעדי אית בו, צ"ב אכל הרב"ד גרסם לה ופי' ג"כ משום רביע שהיה שפודים יותר ממשנת הכרגא וכן משמע כאן בתוס' להספרים דגריי טפי אכל הרמב"ם מפרש לענין איסור ויתר להשתעבד וי"כ בש"ע אכל דברי הרב"ד נמוין:

לעשות ונותן לו שכן כתב לו מתחילה אם אוביר כו' צפרק המקבל (לקמן דף קד.) אלמא כיון דאפסדיה צככי ולא סמך לכו אסמכתא היא שאינו מקבל עליו אלא כדי הפסד שהפסידו: **לאו**

התם בידו הבא לאו בידו. תימה במאי הוה טפי צידו התם מהכא דאי מיירי התם שיש צידו מצוה לרוע הכא נמי אם יש לו יין הוה צידו ואי חשיב התם משום דיש צידו לקנות הכא נמי צידו להכא אין צידו כשער הזול דשער הזול דזולשפט לא משך כולי האי דשמא כשיצא לקנות לא ימלא בואותו שער אכל צאם אוביר צידו לקנות חטין שאם לא ימלא צוול יקנה צוקר: **הכא**